

Norske leger mot atomvåpen

Nr. 2 - 2017 - Årgang 35

Atomvåpenforbud vedtatt!

Foredrag av Sverre Lodgaard

Partiprogrammene

En tryggere verden uten atomvåpen

Starten på slutten

SAIMA AKHTAR
LEDER
NORSKE LEGER MOT ATOMVÅPEN

Den 1. april ble jeg valgt inn som ny styreleder av Norske leger mot atomvåpen. Å hoppe etter Wirkola blir en fattig metafor. John Gunnar Mæland har ledet organisasjonen med en stødig og erfaren hånd hvor ingenting vært overlatt til tilfeldighetene. Det å overta ledervervet etter han oppleves som svært trygt, men samtidig fryktinngytende.

Ikke lenge etter at jeg ble leder fikk jeg gleden av å overvære en historisk begivenhet i New York. 7. juli 2017 vedtok to tredjedeler av verdens stater et forbud mot atomvåpen. Denne folkerettslige traktaten gjør det ulovlig for land å påta seg noen aktiviteter relatert til atomvåpen. Den forbyr bruk, utvikling, testing, produksjon, fremstilling, tilegnelse, å eie, lagring, overføring, å motta, trussel om bruk, å bistå, utstasjonere, installere eller distribuere atomvåpen.

Dette forbudet markerer starten på slutten av atomvåpenets eksistens. Dette historiske vedtaket ble votert gjennom etter flere ukers intense diskusjoner i FN, og traktaten vi har foran oss er en sterk traktat som en gang for alle forbyr atomvåpen. Med dette forbudet er nå det siste av masseødeleggelsesvåpnene forbudt ved folkeretten.

Det andre spennende aspektet ved forhandlingene er manifestasjonen av paradigmeskiftet vi har sett tendensene til de siste årene: at stater som tidligere ikke er ansett som ledende aktører i internasjonal politikk nå har satt agendaen når det gjelder atomvåpenpolitikk og gitt klart uttrykk for at atomvåpen ikke lenger kun er et anliggende for de få statene som innehar kjernevåpen. Og at de ikke aksepterer det fastlåste og ikke-progressive mønsteret disse statene har stått for.

De er svært synd at atomvåpenstatene og NATO-allierte, utenom Nederland, valgte å boikotte denne prosessen. Ved å stå utenfor har de frarøvet seg selv muligheten til å utforme og påvirke forbudet. Det er all grunn til å tro at traktaten

God stemning blant sivilsamfunnet den siste dagen av den første forhandlingsrunden om et forbud mot atomvåpen i FN. Foto: Clare Conboy.

Norske leger mot atomvåpen

Kjenner du noen som vil være med å støtte arbeidet for en tryggere verden? Spør om de vil bli medlem i dag!

Meld vedkommende inn via legermotatomvapen.no

4	FORBUD MOT ATOMVÅPEN
8	NLAS LANDSMØTE
10	FOREDRAG AV LODGAARD
12	BOKOMTALE: STABLE NUCLEAR ZERO
13	REFERAT: LANDSMØTE 2017
14	ÅRSRAPPORT: NLA 2016
17	HANDLINGSPLAN: 2017/2018
18	PARTIPROGRAMMENE
20	BESØK FRA PEACE BOAT
21	VERDENSKONGRESS
22	TAKK TIL FRANS WIDEBERG
23	PER RINGNES FOND

vil påvirke dem uavhengig av om de velger å signere nå eller senere. Atomvåpen er nå stigmatisert enda sterkere enn tidligere, og det å vedlikeholde, utvikle og inneha atomvåpen er uakseptabelt.

Den norske regjeringen sin reaksjon på forbudet er svært uheldig. Det å avskrive forbudet som ren markeringspolitikk er å undergrave både atomvåpenforbudet og de tidligere forbudene mot landminer, klasevåpen, kjemiske og biologiske våpen. Å gjemme seg bak argumentasjonen om at det er liten interesse for nedrustning i dagens politiske klima er å undergrave FN og dets mandat i internasjonal politikk.

Vi har nå oppnådd ett av foreningens viktigste mål, å få på plass et forbud mot atomvåpen. Veien videre er lang og, mye arbeid gjenstår. Traktaten vil åpnes for signering under høynivåuken på FNs generalforsamling 20. september i år. Vårt viktigste mål for tiden fremover er å påvirke regjeringen til å signere og ratifisere forbudet. Her trenger vi all hjelp fra alle våre medlemmer. Vi oppfordrer alle til å være aktive under valgkampen og tiden etter valget. Snakk med stortingskandidatene, og gi din sterke oppfordring til at Norge må signere det kommende forbudet.

***Forsidebildet:** Andreas Tolf og Josefin Lind fra Svenska läkare mot kärnvapen like etter at atomvåpenforbudet ble vedtatt 7. juli. Foto: Ralf Schlesner.*

Medlemsbladet for Norske leger mot atomvåpen
ISSN 0808 2111

REDAKSJONEN

Organisasjonssekretær: Anne Marte Skaland
97573517
skaland@icanw.org

Leder: Saima Akhtar
saima.naz.akhtar@gmail.com

Styremedlem: John Gunnar Mæland

TRYKK

Fagtrykk Trondheim AS

IPPNW Central Office
339 Pleasant Street, Malden, MA
02148 USA.
Tlf. 617-868-5050, fax 617-8682560
E-post: ipnwbos@ipnwnw.org
Ex.dir. Michael Christ: mchrist@ipnwnw.org
www.ipnwnw.org

MEDLEMSKONTINGENT

Leger:	300,-
Studenter:	100,-
Kontonr.:	3060 24 20376

www.legermotatomvapen.no

Er du ikke medlem? Ta kontakt med
info@legermotatomvapen.no

Forbudet mot atomvåpen ble vedtatt 7. juli 2017

Det brøt ut stormende applaus i FN-bygningen i New York da forbudet mot atomvåpen ble vedtatt. 122 stater stemte for, Nederland stemte mot og Singapore stemte avholdende. 150 stater har vært med på å forhandle fram forbudsavtalen.

ANNE MARTE SKALAND
ORGANISASJONSSEKRETÆR
NORSKE LEGER MOT ATOMVÅPEN

Et historisk vedtak

Diplomatene og sivilsamfunnsrepresentantene som hadde jobbet hardt for at dette skulle skje, jublet, gråt og klemte hverandre. Stemningen var til å ta og føle på. Vedtaket den 7. juli er en enorm seier. Nå begynner arbeidet med å bruke atomvåpenforbudet som et verktøy for nedrustning. – *Today the international community rejected nuclear weapons and made it clear they are unacceptable. It is time for leaders around the world to match their values and words with action by signing and*

ratifying this treaty as a first step towards eliminating nuclear weapons, uttalte Beatrice Fihn, leder av ICAN - International Campaign to Abolish Nuclear Weapons - i en pressemelding. Meningsmålinger har vist at en overveldende del av det norske folk er for et slikt forbud.

– *Uansett hvilken regjering vi får etter valget, håper jeg de vil lytte til folket og signere denne traktaten, som vil stå som en milepæl i nedrustningshistorien,* sa Saima Akhtar, leder av Norske leger mot atomvåpen.

Tilbakeblikk

Selv om den norske regjeringen valgte å stå utenfor forhandlingene i FN, skriver prosessens historie seg tilbake til Norge. HINW-konferansene om humanitære konsekvenser av atomvåpen (Humanitarian Impact of Nuclear

Sivilsamfunnet var sterkt representert under forhandlingene. Foto: Clare Conboy.

President for forhandlingene Elayne Whyte Gomez blir møtt av journalister på siste dag av den første forhandlingsrunden. Foto: Clare Conboy.

Weapons) har vært sentrale brikker i oppløpet til forbudet. Det var den rødgrønne regjeringen i Norge som tok initiativet til den første konferansen i Oslo i mars 2013. Mexico fulgte på med en konferanse i Nayarit i februar 2014, og Østerrike sluttet rekken med en konferanse i Wien i desember 2014. Konklusjonene fra de tre konferansene var bl.a. at de humanitære konsekvensene av atomvåpen er katastrofale, at det ikke finnes kapasitet til å imøtekomme skadene av en detonasjon i befolket område, at selv en begrenset atomkrig vil medføre klimaendringer med nedsatt matproduksjon og hungersnød, og at risikoen for utilsiktet bruk er større enn tidligere antatt. Østerrike avsluttet sin konferanse med å legge fram det Humanitære løftet som forplikter til å jobbe for at atomvåpen stigmatiseres, forbyes og avskaffes. I etterkant av konferansen sluttet 127 stater seg til løftet.

Under FNs høstsesjon 2015 la flere stater fram en resolusjon ved navn *Taking forward multilateral nuclear disarmament negotiations* om å arrangere en arbeidsgruppe under FN (OEWG - Open Ended Working Group) for å se på hvilke juridiske tiltak som behøves for å oppnå og opprettholde en atomvåpenfri verden. Resolusjonen ble vedtatt med stort flertall og arbeidsgruppen møttes gjennom tre sesjoner

i FN i Genève i 2016. Møterapporten slår fast at et flertall i gruppen anbefaler FN å holde en konferanse i 2017 for å drøfte et juridisk bindende instrument som forbyr atomvåpen med total eliminering av atomvåpen som mål. En resolusjon med tilsvarende formulering, fremlagt av en kjernegruppe av stater, ble høsten 2016 vedtatt i FN. Resolusjonen fikk samme navn som den året før, *Taking forward multilateral nuclear disarmament negotiations*. I førstekomiteen stemte 123 for, 38 mot og 16 avsto. Norge og nesten alle andre NATO-land stemte mot. Nato-landet Nederland stemte avholdende. Blant atommaktene stemte Nord-Korea for resolusjonen, mens India og Pakistan stemte avholdende.

Forhandlingene

Forhandlingene om forbudet mot atomvåpen ble avholdt 27. til 31. mars og 15. juni til 7. juli under ledelse av Elayne Whyte Gómez, Costa Ricas FN-ambassadør i Genève. I mars startet statene med blanke ark, og alle kom med sine synspunkter om hva som burde være med i avtaleteksten. I tillegg kom eksperter, sivilsamfunnet og Den Internasjonale Røde Kors-komiteen med sine innspill. På bakgrunn av innleggene og diskusjonene forfattet Gómez et førsteutkast som ble offentliggjort 21. mai.

Beatrice Fihn under ICANs pressekonferanse etter at atomvåpenforbudet var vedtatt. Foto: Clare Conboy.

Da partene møttes i New York i juni, var det dette utkastet man tok utgangspunkt i. Med rundt 20 paragrafer og en lang innledning har det vært mange store spørsmål og små detaljer statene har måttet bli enige om. Selv om det var vanskelig å bli enig om flere av punktene, rådet det en konstruktiv stemning og statene var fokusert på å klare å dra avtalen i havn og heller kompromisse på innholdet. Som Elayne Whyte Gómez ga uttrykk for: Det er mange som hadde kunnet skrive en perfekt avtale, men å klare å bli enige med representanter for en stor majoritet av verdens stater er langt mer krevende.

Sivilsamfunnets rolle

Samarbeid mellom stater og sivilsamfunn er et viktig premiss i de nevnte resolusjonene. Sivilsamfunnet har da også spilt en avgjørende rolle, både for å igangsette forhandlingene og ikke minst under forhandlingene i arbeidet for å få en sterk avtale. Under forhandlingene koordinerte ICAN påvirkningsarbeidet gjennom daglige møter. International Physicians for the Prevention of Nuclear War (IPPNW) var blant de mest aktive organisasjonene. NLA deltok blant annet med sin leder Saima Akhtar og undertegnede. En rekke av NLAs søsterorganisasjoner var også med. IPPNW arrangerte flere sidearrangementer om humanitære konsekvenser av atomvåpen.

I tillegg til organisasjoner fra hele verden, spilte forskere og andre eksperter en viktig rolle som rådgivere for ICAN og diplomatene. Noen av de mest aktive fagpersonene var juristen Bonnie Docherty fra Harvard, statsviteren Matthew Bolton fra Pace University og fysikeren Zia Mian fra Princeton. Disse med flere har i tillegg til å gi faglige råd underveis, publisert en rekke artikler om atomvåpenforbud.

Avtaleteksten

Avtalen som forbyr atomvåpen har tittelen Treaty on the Prohibition of Nuclear Weapons. Den er på 10 sider med innledning og 20 operative paragrafer. Innledningen beskriver de uakseptable humanitære konsekvensene av atomvåpen og slår fast at avskaffelse er den eneste garantien for at atomvåpen ikke blir brukt igjen.

Avtalen forbyr utvikling, testing, produksjon, lagring, overdragelse og bruk eller trussel om bruk av atomvåpen. Videre står det at det er forbudt å bistå, oppmuntre eller påvirke noen til å utføre en handling som er forbudt etter avtalen. Den inneholder et rammeverk for nedrustning, det vil si konkrete steg atomvåpenstatene plikter å følge dersom de slutter seg til avtalen. Avtalen inneholder også sikkerhetskontrollbestemmelsene

ARTIKKEL

som statspartene underlegger seg. Dette vil bli kontrollert av Det Internasjonale Atomenergibyrået (IAEA). Avtalen inneholder også rettigheter til ofre for bruk og testing av atomvåpen, og pålegg om å bøte på miljøskader av atomvåpen. Siste del av avtaleteksten beskriver hvordan statspartene skal følge opp avtalen og andre formaliteter. Det står at statspartene skal møtes hvert andre år og at det skal arrangeres tilsynskonferanser for avtalen hvert sjette år. Avtalen trer i kraft 90 dager etter at 50 stater har ratifisert den.

Matthew Boltons artikkel «A Brief Guide to the New Nuclear Weapons Ban Treaty», som ligger ute på Just Securitys hjemmesider (www.justsecurity.org), anbefales for de som ønsker en gjennomgang av samtlige paragrafer i avtalen.

Hele avtaleteksten (på engelsk) er lagt ut på NLAs nettsider, www.legermotatomvapen.no.

Det neste målet til ICAN nå er å få så mange stater som mulig til å signere denne første dagen, og videre jobbe for at enda flere signerer senere. Deretter vil arbeidet for å få stater til å ratifisere avtalen begynne. Dette vil bli en mer omfattende prosess, da det ofte kreves vedtak i parlamentet for at en stat skal kunne ratifisere.

Utenriksminister Børge Brende har kritisert avtalen for å være uten verdi så lenge atomvåpenstatene ikke er med. I en pressemelding fra Utenriksdepartementet betegnes forbudet som ren markeringspolitikk som ikke bringer oss nærmere en verden uten atomvåpen. I et innlegg i Bergens Tidende skriver lederen av NLA, Saima Akhtar: «Selvsagt ville det vært langt bedre om atomvåpenstatene var med. Men når de gjør alt for å beholde status quo, er det bedre at andre stater baner vei, enn at det ikke skjer noen ting. Historien har vist oss at forbud mot andre inhumane våpen har lagt grunnlaget for våpnenes utfasing.»

Veien videre

Avtalen vil åpnes for signering under høynivåuken i FN i New York 20. september 2017, hvor mange statsoverhoder er til stede.

Stormende applaus i FNs hovedkvarter i New York da avtalen som forbyr atomvåpen ble vedtatt. Foto: Clare Conboy.

NLAs landsmøte 2017

Landsmøtet 2017 NLAs landsmøte 2017 fant sted i Oslo lørdag 1. april på Folkehelseinstituttet, Avd. Nasjonalt Kunnskapssenter for helsetjenesten. Omkring 25 personer møtte fram til **formiddagens åpne møte** hvor seniorforsker Sverre Lodgaard først snakket om: Hvor står vi nå i visjonen om en atomvåpenfri verden? Et utdrag fra foredraget er gjengitt i dette nummeret av medlemsbladet. Deretter orienterte NLAs organisasjonssekretær og leder for ICAN Norge Anne Marte Skaland om forhandlingene om et forbud mot atomvåpen. Anne Marte kom med ferske inntrykk direkte fra den første forhandlingsuken i New York (se egen sak).

Etter lunsj i Kunnskapssenterets lokaler, ble Landsmøtet 2017 gjennomført under kyndig ledelse av Per Wium. John Gunnar Mæland ble takket av som NLAs leder etter åtte år. Saima Akhtar ble valgt som ny leder. Saima Akhtar jobber som lege på Haukeland universitetssjukehus og har vært engasjert i arbeidet mot atomvåpen i en årrekke. Hun har tidligere vært europeisk studentrepresentant i Den internasjonale legeförening mot atomkrig, leder av Medisinstudenter for fred og sosialt ansvar og redaktør for NLAs medlemsblad. For øvrig fortsetter styret uendret, se referatet.

Etter landsmøtet hadde man en work-shop om rekruttering av nye medlemmer og utvikling av nytt audiovisuelt informasjonsmateriell.

Den rikholdige dagen ble avsluttet med middag og sosial samling hos styremedlem Signe Flottorp.

Saima Akhtar ble valgt som ny leder under landsmøtet. Foto: Anne Marte Skaland

Besøk fra Peace Boat

Atomvåpenoverlevende Mise Seiichiro forteller sin historie til en fullsatt sal på Litteraturhuset i Bergen. Foto: Thea Katrin Mjelstad

Fredag 2. juni kom atomvåpenoverlevende Mise Seiichiro fra Nagasaki på besøk til sivilsamfunnsorganisasjoner som jobber mot atomvåpen i Oslo. Besøket var en del av en verdensomspennende reise med Peace Boat – som er en båt og en fredsorganisasjon som blant annet jobber mot atomvåpen. Egentlig gikk båten direkte fra Stockholm til Bergen, men Mise-san ønsket å komme innom Oslo for å hilse på NLA og andre organisasjoner, og ikke minst møte representanter for regjeringen.

Like etter at Mise-san hadde ankommet Oslo ettermiddagen 2. juni, møtte han statssekretær i Utenriksdepartementet Marit Berger Røsland. Han fortalte sin historie om hva som skjedde i Nagasaki 9. august 1945. Han var ti år og satt og spilte piano da byen ble rammet av atombomben. Heldigvis overlevde alle i hans nære familie, men mange av slektningene døde. Hans klare budskap var at ingen noensinne måtte oppleve det samme igjen, og han oppfordret Røsland og den norske regjeringen til å støtte et forbud mot atomvåpen. Statssekretæren svarte at arbeidet mot atomvåpen er en viktig prioritet for regjeringen, men at de ikke ønsket å støtte et forbud mot atomvåpen som ikke atomvåpenstatene er med på.

Søndag 4. juni inviterte rådsmedlem i NLA, Kirsten Osen, Mise-san og representanter for NLA og Nei til atomvåpen hjem til seg. Mise-san fortalte sitt vitnesbyrd hjemme i stua til Kirsten, og sammen diskuterte de fremmøtte hvordan vi kan jobbe for at Norge og andre stater skal slutte seg til forbudet. I løpet av besøket i Oslo ble han intervjuet av VG, Norsk Folkehjelps magasin Appell og den japanske journalisten Asaki Abumi. Intervjuet «Han overlevde Nagasaki-bomben» ligger ute på VG+.

Peace Boat kom til Bergen med to andre atomvåpenoverlevende 5. juni. I samarbeid med Norsk Folkehjelp, Norsk Folkehjelp Solidaritetsungdom, Nei til atomvåpen og ICAN Norge arrangerte NLA et åpent møte på Litteraturhuset ved navn Atomvåpenoverlevende forteller. De 140 personene som møtte opp, fikk både høre sterke historier fra Nagasaki og Hiroshima, og oppleve spennende kulturinnslag fra to dragedansere og musikere fra et symfoniorkester.

The only game in town

Det følgende er et utdrag fra Sverre Lodgaards foredrag på NLA's Landsmøte 1. april 2017: Hvor står vi i dag når det gjelder visjonen om en atomvåpenfri verden?

JOHN GUNNAR MÆLAND
STYREMEDLEM
NORSKE LEGER MOT ATOMVÅPEN

Hvor står vi i dag?

–USA og Russland moderniserer sine atomvåpen og i Asia ekspanderer alle atommaktene sine arsenaler. Den sikkerhetspolitiske tenkningen er like primitiv som under den kalde krigen. Den er preget av nullsumforestillinger og kjernefysisk avskrekking, og etterlater lite rom for samarbeidsløsninger.

–Palmekommisjonen sa i 1982 at sikkerhet er noe vi må bygge sammen med våre motparter. Det beslektede begrepet ”cooperative security” legger vekt på institusjonelle løsninger, på å styrke det internasjonale normverket og internasjonale organisasjoner. I dag er slike tanker skjøvet ut på sidelinja. Internasjonal rett er blitt degradert til et leilighetsargument, også i Europa, kfr. krisen etter Russlands annektering av Krim.

–Ofte drives internasjonal politikk som et spørsmål om forbrytelse og straff, som aksjon og reaksjon, og det er sjeldent konstruktivt. Sanksjoner uten forhandlinger fungerer så godt som aldri.

Situasjonen i Asia

–Pakistan og India er atommakter som grenser til hverandre og som har en territoriell konflikt i Kashmir. Tillitsskapende tiltak mellom dem er ”Sisyfos-arbeid”. Her er faren for krig ved menneskelig eller teknologisk svikt hele tiden til stede. Disse statene har ikke det samme

spektret av tekniske sikkerhetstiltak som USA og Russland har.

–Utfordreren Kina truer med å detronisere hegemonen USA. Historisk sett har dette alltid vært en meget farlig situasjon. Av 16 slike situasjoner de siste 500 årene har 12 endt i krig. Dagens situasjon krever derfor profesjonalitet og omtanke fra de respektive lederne, men det stilles nå spørsmål ved USAs ledelse i så måte. Nord-Korea kompliserer bildet, og etableringen av rakettforsvar på Koreahalvøya gjør situasjonen verre.

Imot rakettforsvar

–Jeg er imot rakettforsvar fordi det er rustningsdrivende. Den såkalte ABM-avtalen fra 1972, som med et par mindre unntak forbød slike systemer, kom i stand fordi USA og Sovjetunionen mente de var destabiliserende. Daværende president Nixon sa det treffende: ”Hvis man har et skjold, er det lettere å bruke sverdet.” Tanken om et slikt skjold ble gjenopplivet i 1983 av president Reagan med referanse til teknologier som da knapt eksisterte på tegnebrettet. Men på tross av den kalde krigens slutt fortsatte programmet, og ved årtusenskiftet ble det behov for testing. Da trakk George Bush (sønn) seg fra ABM-avtalen. Nå har programmet rullet i over 30 år med en årlig innsats på 7-8 milliarder US \$. Det lever langt på vei sitt eget liv og skaper usikkerhet og opprustning.

–Begrunnelsen for NATOs rakettforsvar var hul fra dag én: man sa man trengte forsvar mot iranske atomraketter som landet ikke hadde, som de sa de ikke ville bygge, og som den amerikanske presidenten forsikret verden at Iran aldri ville

Sverre Lodgaard holder foredrag under NLA's landsmøte 1. april i år. Foto: John Gunnar Mæland

få. For før det kom så langt ville USA gripe inn og bombe anleggene. Så kom atomavtalen med Iran som båndla de iranske kjernefysiske aktivitetene, men det gjorde ingen nevneverdig forskjell. Man bare justerte begrunnelsen en smule.

Det humanitære initiativet

–Når det ikke har foregått noen nedrustningsforhandlinger siden 2010 måtte en bare vente at frustrasjonen ville bygge seg opp. Den humanitære tilnærmingen vokser ut av fortvilelsen over at atommaktene ikke lever opp til sine forpliktelser i NPT. De gir ”blanke”. I dag er denne tilnærmingen ”the only game in town” på nedrustningsområdet.

–Den humanitære tilnærmingen peker ut over avskrekkingslogikken, for den sier nei til enhver bruk av atomvåpen, også i gjengjeldelsesøyemed. Det operative grepet: forhandlinger om et forbud mot atomvåpen, bygger på etiske og folkerettslige overveielser. Konsekvensene av atomvåpenbruk er så forferdelige at ingen ledere bør bruke dem,

heller ikke som gjengjeldelse. Folkerettslig er det mye å bygge på.

–Vetomaktene sier at dette truer NPTs integritet. Det er patetisk. Når P5 går så sterkt imot dette initiativet er det fordi det biter. Atommaktene er urolige for delegitimeringen og stigmatiseringen av atomvåpnene og hva det kan føre til.

–Den viktigste hindringen for kjernefysisk nedrustning ligger i de mentale sperrene, i den rotfestede troen på kjernefysisk avskrekking. Doktriner om ikke-første-bruk vil være et viktig skritt på veien til en atomvåpenfri verden. Slike doktriner innebærer at atomvåpnene har én og bare én funksjon – å hindre andre i å bruke sine. En sterk nedrustningslogikk følger: hvis ingen hadde dem ville ingen trenge dem.

Om Norge og NATO

–Det er mange som nå spør hvordan det har seg at Norge, som sparket i gang det humanitære initiativet, ikke er med på forhandlingene om et atomvåpenforbud. Ville den tidligere regjeringen stilt seg annerledes? Det tviler jeg sterkt på.

–Vi er med i NATO som har en (kjernevåpen) doktrine som holder døra på gløtt for førstebruk. Det går ikke godt an å si at vi er i mot enhver bruk samtidig som vi åpner for mulig første bruk. Det er å slå seg selv på munnen.

–NATO må kvitte seg med førstebruk-oppsjonen, som er den mest og aggressive delen av hele NATO-doktrinen. NATO er overlegent Russland i konvensjonelle styrker. På toppen av det hele holder vi oss altså med retten til å være den første til å bruke atomvåpen. Det er provoserende.

Hvordan skal vi få en atomvåpenfri verden?

Stable Nuclear Zero. The vision and its implications for disarmament policy.
Edited by Sverre Lodgaard. Routledge 2017.

ULRICH ABILDGAARD
RÅDSMEDLEM
NORSKE LEGER MOT ATOMVÅPEN

I denne nye boken diskuterer ti internasjonale kapasiteter en rekke forhold knyttet til utvikling av en atomvåpenfri verden. Emnene omfatter hvilke roller FN og IAEA bør få, hvilke tiltak som er nødvendige, betydningen av internasjonalt samarbeide og en trinnvis utvikling, om metoder til deteksjon og kontroll, om straffetiltak, og om forholdet til generell nedrustning. Boken er redigert av tidligere NUPI-direktør Sverre Lodgaard.

De første kapitlene diskuterer avskrekking. Thomas Schelling fremhever at atomvåpen ikke har vært brukt i noen krig etter 1945 selv om atomvåpenstater har vært innblandet. Generell nedrustning under kontroll er viktig. Han er kritisk til muligheten for å oppnå et trygt, stabilt og varig fravær av atomvåpen. I de neste kapitlene betviles nytten av avskrekking. Risiko for utilsiktet bruk vil øke så lenge atombomber og produksjonsmidler er tilgjengelige.

En kjernevåpenfri verden kan gjøres attraktiv, stabil og varig, skriver Manpreet Sethi. Vi trenger to mandater fra FN: 1) Forbud mot bruk eller trussel om bruk av atomvåpen. 2) En universell avtale om å ikke være den første til å bruke av atomvåpen. Krav til verifisering må innebære at elimineringen er reell, og at ingen stater skaffer seg nye atomvåpen. Harald Müller skriver at troen på avskrekking er den viktigste hindring mot avskaffelse av atomvåpen.

Tom Sauer forklarer at rakettskjold ikke kan gjøres effektivt, og vil være "more a liability than an asset". Jingdon Yang og Patricia Lewis støtter behovet for et større folkelig engasjement. Politiske ledere må være modigere, mener Lewis. Protokollen til Geneve-konvensjonen

i 1977 spesifiserer at våpen som medfører unødige lidelser eller alvorlig, langvarig skade på miljø er forbudt, og at dette også må gjelde atomvåpen. Internasjonale Røde Kors og Røde Halvmåne fordømmer bruk av atomvåpen og støtter konferansene i Oslo, Mexico og Wien som har ført frem til forhandlingene i FN om et forbud mot atomvåpen.

I et avsluttende kapittel kommer Sverre Lodgaard inn på bakgrunnen for kravet om en verden uten atomvåpen. Reagan og Gorbatsjov innledet i 1986 diskusjonen om eliminering av atomvåpen. Etter en forbigående pause økte atombombetrusselen igjen. Statene "moderniserte" atomvåpen. Nye stater begynte å utvikle atomvåpen. I 2008 skrev Schulz, Perry, Kissinger og Nunn at situasjonen er uhyre farlig. De fremkalte på nytt visjonen om en verden uten atomvåpen. Lodgaard viser at det er krevende å virkeliggjøre visjonen. Infrastrukturen må elimineres. Plutonium er spesielt farlig. Internasjonale forhandlinger må også omfatte missiler med andre typer eksplosiver. Selv om det er umulig å forutsi hvordan forhandlingene vil utvikle seg, vil samarbeid og gjensidige innrømmelser erstatte antagonistisk adferd. Reform av FN og styrking av IAEA er nødvendig. USA erklærte i 2010 at man ville arbeide for ikke-førstebruk av atomvåpen. Men i 2015 er fornying av atomvåpen i gang også i USA.

Arbeidet for å virkeliggjøre visjonen om en verden uten atombomber er mer nødvendig enn noen gang. Lodgaard diskuterer hvordan denne visjonen gradvis kan erstatte troen på avskrekking. Stable Nuclear Zero er en innholdsrik og viktig bok. Den belyser hvor komplekst og uhyre krevende, men også hvor nødvendig det vil være å avvikle eksistens, bruk, avskrekking, og produksjon av atomvåpen. Boken vil være til stor nytte for dem som er engasjert i nedrustning og motstand mot atomvåpen.

Referat fra NLA's landsmøte 2017

Sted: Folkehelseinstituttet, Pilestredet park 7, Oslo.
Til stede: 18 medlemmer.

1. Valg av referent og møteleder

Møteleder: Per Wium. Referent: Anne Marte Skaland

2. Innkalling til årsmøte og dagsorden

Godkjent.

3. Referat fra årsmøte 2016 – godkjennelse

Godkjent.

4. Regnskap 2016

John Gunnar redegjorde for regnskapet.

Vedtatt om å godta regnskapet forutsett revisorgodkjenning.

5. Årsrapport 2016

John Gunnar redegjorde for Årsrapporten 2016.

Innspill til årsrapport: Mons Lie er aktiv i MPI-gruppa. Noen manglende artikler i artikkeloversikten.

Årsrapporten ble vedtatt med disse endringene.

6. Handlingsprogram 2017

John Gunnar la fram handlingsprogrammet.

Forslag under punkt 7 om å fjerne ordet stigmatisere.

Forslag om å under punkt 10 ta ut andre setning fordi den er utdatert.

Forslag om at det under punkt 11 bør eksplisitt sies at det skal arbeides for å øke antall studentmedlemmer. Stryke "Aktive studentgrupper". Punkt 11 og 12 må samordnes.

Handlingsplanen ble godkjent med disse endringene.

Det ble påpekt at årsmelding og handlingsplan mangler på hjemmesidene.

7. Budsjettforslag 2017

John Gunnar la fram styrets forslag til budsjett. Budsjettet ble godkjent.

8. Valg av styreleder og styremedlemmer

Innstillingen fra valgkomiteen ble enstemmig vedtatt.

Leder: Saima Akhtar (ny)

Styremedlemmer: Signe Flottorp (gjenvalg)
Julian Hamfjord (gjenvalg)
Bjørn Hilt (gjenvalg)
Tordis Sørensen Høifødt (gjenvalg)
Mari Jetlund (gjenvalg)
Martin Mikkelsen (gjenvalg)
John Gunnar Mæland (ny)
Sofie Paus (gjenvalg)

9. Valg av valgkomite

Guro Bårnes
Klaus Melf
Steinar Aase

NLAs årsrapport 2016 (utdrag)

1) ADMINISTRASJON OG ORGANISASJON

Styret

Landsmøtet 09.04.16 valgte følgende styre (oppgavefordeling etter styrevedtak):

John Gunnar Mæland, Geilo	Leder, ansvarlig redaktør medlemsbladet, medlem ICAN Norge styringsgruppe
Signe Flottorp, Oslo	Nestleder, medlem ICAN Norge styringsgruppe og kontakt mot Legeforeningen
Saima Akhtar, Harstad	Nasjonal politisk kontakt, MedFred-kontakt. Medansvarlig for medlemsbladet.
Julian Hamfjord, Oslo	Webmaster
Bjørn Hilt, Trondheim	International Councillor - IPPNW kontakt
Tordis Sørensen Høifødt, Tromsø	Økonomiansvarlig
Mari Jetlund, Oslo	Ansvarlig for medlemsregisteret
Martin Mikkelsen, Notodden	Medfred-kontakt, ansvarlig for e-post lister
Sofie Paus, Oslo	Medfred-kontakt

- Odd Einar Erland, MedFred Bergen, var nasjonal studentrepresentant og har deltatt regelmessig i NLAs styremøter.
- Bjørn Hilt var i 2016 at-large member og styreleder, IPPNW Board of Directors.
- Det har i 2016 vært avholdt 7 styremøter på Skype og ett styremøte i Oslo. Det foreligger godkjente referater fra alle styremøtene.
- Stud. med. Ane Vassbotn arbeidet som organisasjonssekretær i 15 % stilling frem til 1.7.2016.

Rådet

NLA's råd hadde i 2016 følgende medlemmer: Ulrich Abildgaard, Ellen Ann Antal, Carl Birger Alm, Anne Alvik, Guro Barnes (nytt rådsmedlem 2016), Trygve Berge, Christian Borchgrevink, Kjell Grøttum, Kurt Hanevik, Kristian Hagestad, Viggo Hansteen, Kjersti Johnsrud, Einar Kringlen, Mons Lie, Eiliv Lund, Klaus Melf, Morten Bremer Mærli, Christin Mørup Ormhaug, Kirsten Osen, Jon Reitan, Ingvild Fossgard Sandøy, Hilchen Sommerschild, Otto Steinfeldt-Foss, Per Sundby (død 22.11.16), Helge Waal, Steinar Westin. Per Wium og Steinar Aase (nytt rådsmedlem 2016).

Rådsmedlemmene Per Wium og Kirsten Osen (vara) har deltatt i styremøter på vegne av rådet. Rådsmedlemmene har fått tilsendt godkjente referat av styremøtene og er ellers blitt informert via epost om viktige saker.

Medlemsbladet

Det ble i 2015 utgitt tre nummer av medlemsbladet (34. årgang).

Hjemmesiden og sosiale medier

NLA har hjemmesiden www.legermotatomvapen.no. Ane Vassbotn og Julian Hamfjord var webredaktører i 2016. NLA har også en **Facebookside**: Norske leger mot atomvåpen – NLA

Medlemskartoteket

NLA står per 31. desember 2016 oppført med 731 medlemmer, 718 leger og 13 studenter. Medlemstallet er nokså uendret fra forrige år. Styret har jobbet for å få epostadresser til flest mulige medlemmer. Nytt medlemsregistersystem er opprettet hos Zubarus AS.

Sekretariat

Adresse: c/o Fredshuset, Møllergata 12, 0179 Oslo

Valgkomité

Guro Barnes, Klaus Melf, Steinar Aase.

2) ØKONOMI

Generelt

Totalregnskapet for 2016 viser et driftsoverskudd på kr 12 750. ICAN Norges regnskap ble avsluttet i balanse.

Særskilt støtte til andre organisasjoner/prosjekt i 2016:

- IPPNWs internasjonale fond: US \$ 12 000
- ICAN Geneve CHF 10 000 (fra Per Ringnes fond).

Per Ringnes minnefond

NLA forvalter midlene i Per Ringnes minnefond i henhold til avtale. Styret vedtok i 2016 å donere kr 84 470 til ICAN, Geneve. Fondskapitalen på Per Ringnes Fond var per 31.12.16 på kr 109 938.

Samarbeidet med Alfred Berg Humanfond

NLA samarbeider med Alfred Berg Humanfond som gir en del av overskuddet fra de av deres kunder som ønsker det til NLA. NLA fikk utbetalt kr 10 317 fra Alfred Berg Humanfond i 2016.

Skattefritak for gaver til NLA

NLA har i 2015 mottatt gaver på kr 21 500 som er meldt Skattedirektoratet.

3) AKTUELLE SAKER OG PROSJEKTER

ICAN (International Campaign to Abolish Nuclear Weapons) (www.icanw.org) er en internasjonal kampanje for et juridisk bindende totalforbud mot atomvåpen. ICAN har 440 partnerorganisasjoner i 100 land.

Den norske kampanjen for et forbud mot atomvåpen (ICAN Norge) ble etablert i 2010 som et samarbeid mellom NLA, Nei til atomvåpen og den norske Pugwash-komiteen. ICAN Norge er organisert som et prosjekt innen NLA hvor NLA har ansvar for regnskapsførsel og arbeidsgiveransvar for de kampanjeansatte. ICAN Norge har 45 norske partnerorganisasjoner.

Kampanjen har siden 2010 vært støttet med midler fra Utenriksdepartementet og fra andre kilder. Siste tilskuddsperiode fra UD ble avsluttet 31.12.16. Styret i NLA vedtok høsten 2016 å videreføre ICAN Norge med egne midler, foreløpig frem til 1. august 2017.

Medisinsk fredsarbeid i de medisinske studieplaner

Fakultetene i Bergen, Tromsø og Oslo har startet opp arbeid med studieplanreformer og NLA har kommet med innspill i den forbindelse for å få inn emner i medisinsk fredsarbeid.

Medical Peace Work 3

Det nettbaserte kurset Medical Peace Work er et åpent og gratis tilbud utviklet av bl.a. rådsmedlem Klaus Melf med støtte fra NLA. I 2014 ble NLA i samarbeid med ni europeiske partnerorganisasjoner tildelt 290 000 Euro fra ERASMUS+ for videreutvikling av nettkurset med kasuistikk-basert læring (CBL). Dette prosjektet ble ferdigstilt i 2016.

Medisinsk appell om å forby og eliminere atomvåpen

NLA tok sommeren 2016 initiativ til en underskriftskampanje blant norske leger og legestudenter om støtte til en Medisinsk appell om å forby og eliminere atomvåpen. Atten ledende leger/medisinske studenter støttet appellen som ble signert av ytterligere vel 1000 leger/studenter. Appellen og underskriftsliste ble i oktober 2016 overlevert Utenriks- og forsvarskomiteen i Stortinget og til Utenriksdepartementet.

Informasjonsvirksomhet

I samarbeid med SMLK har NLA medansvar for oppdatering av tekstene i det internett-baserte læreprogrammet Lær om Kärnvapen, som finnes på svensk, engelsk, russisk og norsk. Flere av de oppdaterte tekstene er trykket i medlemsbladet i serien Atommaktene.

Høsten 2016 laget NLA et 44-siders faktahefte: "Ufattelige lidelser. Hvorfor atomvåpen må forbys" med økonomiske midler fra Utenriksdepartementets post: Opplysningsmidler for fred. Hefte ble trykket i 2000 eksemplarer og sendt ut sammen med medlemsblad nr 3-2016 i desember 2016.

Arbeid med å påvirke partiprogrammene foran stortingsvalget 2017

Fra juni 2016 arbeidet en rekke styre- og rådsmedlemmer med å kontakte programkomiteene i de politiske partiene for å få så progressive formuleringer om arbeidet mot atomvåpen som mulig.

Øvrig samarbeid med andre organisasjoner

NLA er tilsluttet Norges Fredsråd. NLA er også partnerorganisasjon i Fredshuset i Oslo, en samlokalisering av flere fredsorganisasjoner med tilbud om felles tjenester.

Initiativ, møter, aksjoner mv som NLA har medvirket til

- 01.02.16 Brev fra Den norske legeforening til Utenriksminister Brende med oppfordring om at norske myndigheter skal arbeide for et forbud mot atomvåpen samt henvisning til WMA resolusjonen om atomvåpen.
- 26.04. 16 Innspill fra Norsk folkehjelp, NLA, NTA og ICAN Norge til alle partier på Stortinget i forbindelse med stortingsdebatt om sikkerhetspolitikk.: Atomforliket – en 10 punkts liste.
- 02.05. 16 Felles pressemelding fra NLA, Legeforeningen og Folkehelseforeningen om Working paper til OEWG fra IPPNW, WMA, ICN, WPHA: "The health and humanitarian case for banning and eliminating nuclear weapons".
- 30.04-01.05. 16 ICAN Campaigners Meeting, Geneve John Gunnar Mæland deltok fra NLA.
- 2.-3.05.16 .OEWG 2016 2. Sesjon, Genève. John Gunnar Mæland deltok fra NLA.
- 21.06.16 Møte NORSAR, Kjeller: 20 år siden Prøvestansavtalen ble ferdig fremforhandlet. Mari Jetlund møtte for NLA.
- 22.09.16 ICAN lunsjseminar "Bring on the ban - lessons from other processes». En rekke styre- og rådsmedlemmer fra NLA deltok.
- Ultimo september-ultimo oktober 2016: Morgenaksjoner om atomvåpen utenfor UD hver mandag med korte appeller. Flere styre- og rådsmedlemmer fra NLA deltok.
- IPPNW Board Meeting og North-South meeting, Havanna. 5. – 7. November 2016. Bjørn Hilt deltok fra NLA.

Innlegg, artikler i media

- Signe Flottorp og Kirsten Osen: Verdens legeforening oppfordrer til forbud mot atomvåpen, kronikk i Journalen 1/2016
- Bjørn Hilt: Nei, ikke alle er imot atomvåpen, kronikk i Adresseavisen 05.05.16
- Bjørn Hilt: Atomvåpen kan avskaffes Innlegg i Adresseavisen 31.05.16
- Helge Hagelund og Kirsten Osen. Atomavskrekking – en oppskrift på katastrofe, NTA-avisa nr 1, 2016.
- John Gunnar Mæland Atomvåpen må forbys nå!» Innlegg i Dagsavisen 12.10.16
- John Gunnar Mæland og Kirsten Osen Vi må forby atomvåpen Innlegg i Dagbladet 25.10.16.
- John Gunnar Mæland og Kirsten Osen: Medisinske effekter av kärnvapen i : "En osäker värld", Svenska Läkare Mot Kärnvapen, 2016 , s 23-36.
- Einar Kringlen og Kirsten Osen. Atomvåpenmotstanderen. Sosialmedisiner Per Sundby (1926-2016) er død. Klassekampen 09.12.16

Fullstendig årsmelding finnes på:

<http://legermotatomvapen.no/page/organisasjonsdokumenter>

Handlingsplan 2017-2018

Vedtatt på NLA's Landsmøte 01.04.17

Norske leger mot atomvåpen (NLA) er den norske avdelingen av International Physicians for the Prevention of Nuclear War (IPPNW) som i 1985 fikk Nobels Fredspris for sitt opplysningsarbeid om de medisinske virkninger av atomkrig.

NLA's visjon er en tryggere verden uten atomvåpen. Vi arbeider for et generelt, internasjonalt forbud mot atomvåpen som et normativt redskap til å oppnå en atomvåpenfri verden. Vi gjør dette gjennom å bygge kunnskap og å spre opplysning om medisinske og andre humanitære konsekvenser av atomkrig. NLA vil særlig skape oppmerksomhet om atomvåpentrusselen blant norske leger og medisinske studenter, og bidra til et folkelig engasjement for et forbud.

NLA vil arbeide for dette særlig ved å

1. holde seg orientert om behandlingen av atomvåpenspørsmål i nasjonale og internasjonale fora (regjering, storting, ikke-spredningsprosessen, NATO, FN).
2. ha kompetanse når det gjelder medisinske og miljømessige virkninger av atomvåpen, inkludert stråling og radioaktivitet.
3. styrke kompetansen innen medisinsk fredsarbeid
4. informere helsepersonell, politikere og den norske befolkningen om helseeffekter av atomvåpen og atomvåpentrusselen, herunder humanitære og folkerettslige forhold, spesielt med tanke på stortingsvalget 2017.
5. utvikle og pleie kontakten med media og politikere, delta i Norges Fredsråd samt samarbeide med NTA og Pugwash og andre humanitære freds- og nedrustningsorganisasjoner (Røde Kors, Norsk Folkehjelp med flere).
6. støtte IPPNWs satsingsområder, særlig ICAN (International Campaign to Abolish Nuclear Weapons), herunder ta ansvar for den norske kampanjen for et forbud mot atomvåpen.
7. arbeide for å få Norge til å tilslutte seg «The Humanitarian Pledge» og det internasjonale samarbeidet for å forby og eliminere atomvåpen i lys av deres uakseptable humanitære konsekvenser.
8. få utdanning om medisinsk fredsarbeid implementert i de medisinske studieplaner og i legers videre- og etterutdanning, og videreutvikle og informere om nettkursene og undervisningsressursene Medical Peace Work.
9. bidra til oppdatering av Lær om atomvåpen i samarbeid med SLMK og informere norske videregående skoler og andre om denne læringsressursen.
10. utvikle og pleie kontakten med medlemmene, spesielt rådet, og andre norske leger og medisinske studenter.
11. arbeide for å øke antall studentmedlemmer i Norge og utlandet, samt bygge opp studentgruppene (MedFred) ved alle fire norske læresteder.
12. arbeide for å rekruttere flere medlemmer og på ulike måter stimulere de som har vært aktive som studenter, til å opprettholde sitt engasjement.

Partiprogrammene og atomvåpen

KIRSTEN OSEN
RÅDSMEDLEM
NORSKE LEGER MOT ATOMVÅPEN

NLA har i flere år samarbeidet med ICAN om å prøve å få den sittende regjering til følge opp Norges tidligere innsats i det humanitære initiativet. Men arbeidet har vært uten hell. På tross av flertall for et forbud mot atomvåpen

både i Stortinget og i befolkningen og NLA's medisinske appell underskrevet av 1000 leger og medisinske studenter, har regjeringen ikke latt seg påvirke til å ta del i forbudsforhandlingene i FN. Spørsmålet nå er hvilken linje Norge vil velge etter høstens stortingsvalg.

NLA henvendte seg i 2016 til de politiske partiene med oppfordring til å ta inn i partiprogrammene vilje til å 1) Arbeide aktivt for et universelt forbud mot atomvåpen som basis for full atomnedrustning, og 2) Legge forholdene til rette for informasjonsarbeid om de humanitære og økologiske konsekvensene av atomvåpen. Som det fremgår av utdragene nedenfor, går Venstre, Sp, SV, MdG og Rødt inn for et forbud mot atomvåpen, Ap og KrF vil arbeide langsiktig for et forbud (og skyver dermed målet ut i en ubestemt fremtid), Høyre satser på en kryptisk formulering og FrP har ingen mening om dette viktige eksistensielle spørsmålet. Bare MdG tar utfordringen til å støtte informasjonsarbeid. Vi har forelagt utdragene for partiene til godkjenning, men bare FrP, KrF, Venstre, SV, og MdG har svart.

Foto: John Erling Blad

HØYRE

Høyre vil:

*Arbeide for sterkere internasjonalt samarbeid mot spredning av atomvåpen og andre masseødeleggelsesvåpen og støtte utviklingen av nye humanitærrettslige instrumenter for å styrke eksisterende nedrustningsavtaler.

*Legge til rette for en verden fri for atomvåpen, i tråd med NATOs strategiske konsept.

FREMSKRITTSPARTIET

Videre utgjør spredning av masseødeleggelsesvåpen uforutsigbarhet.

KRISTELIG FOLKEPARTI

Atomvåpen har kapasitet til å utslette alt menneskeliv og kan utløse alvorlige klimaendringer og er en alvorlig trussel mot internasjonal fred og sikkerhet. KrF vil arbeide for et humanitært løft for et forbud mot atomvåpen og ønsker at Norge skal være en sentral aktør i dette arbeidet.

KrF vil:

arbeide langsiktig for et forbud mot atomvåpen og full iverksettelse av ikkespredningsavtalen.

VENSTRE

Atomvåpen og nedrustning: Venstre vil være en pådriver for nedrustning. Målet må være en verden fri for kjernefysiske, biologiske og kjemiske våpen. Norge må være en pådriver for å få alle atommakter til å underskrive og iverksette prøvestansavtalen for atomvåpen, samt starte arbeidet med en global konvensjon som på sikt forbyr atomvåpen i tråd med forpliktelsene gitt i Ikkespredningstraktaten (NPT). Vi mener at Norge må opprettholde våre selvpålagte begrensninger innen NATO og arbeide for å oppheve NATOs strategi for førstebruk av atomvåpen. (..) Venstre vil arbeide for styrking av krigens folkerett.

Venstre vil:

*arbeide for et internasjonalt forbud mot atomvåpen.

SENTERPARTIET

Sp vil:

At Norge skal arbeide for en internasjonal, bindende avtale som forbyr atomvåpen

Atomvåpen utgjør en trussel mot menneskehetens eksistens, men arbeidet for nedrustning og ikke-spredning har nærmest stoppet opp. Det endelige mål bør være en verden uten kjernevåpen. Den internasjonale ikkespredningsavtalen NPT må følges opp. Det må legges press på atommaktene for at de skal ruste ned. Arbeidet for nedrustning trenger nå initiativ og retning.

ARBEIDERPARTIET

Arbeiderpartiet vil:

*Arbeide for balansert og gjensidig atomnedrustning innen rammen av ikkespredningsavtalen NPT med et langsiktig mål om et internasjonalt forbud mot kjernevåpen.

SOSIALISTISK VENSTREPARTI

Norge må ta en lederrolle i kampen for å forby atomvåpen.

SV vil:

* At Norge tar en ledende rolle i å sikre et legalt rammeverk for et internasjonalt forbud mot atomvåpen.

* At Norge tar en ledende rolle i å sikre et forbud mot retten til førstebruk av atomvåpen, som i dag er en del av NATOs strategiske konsept.

* Gjøre Norge til en atomvåpenfri sone ved å grunnlovsfeste forbud mot atomvåpen på norsk jord.

SVs landsmøte vedtok også å gjøre forbud mot atomvåpen til SVs 5. maktkrav.

MILJØPARTIET DE GRØNNE

De grønne vil:

*Arbeide aktivt for et internasjonalt forbud mot atomvåpen, på linje med forbudene mot andremasseødeleggelsesvåpen.

*Legge til rette for styrket informasjonsarbeid om de humanitære og økologiske konsekvensene av atomvåpen.

RØDT

Rødt er tilhenger av avvikling og destruksjon av alle atomvåpen. Rødt går imot det intensiverte rakettprogrammet til USA og Nato med posisjonering av nye rakettssystemer opp mot Russland sine grenser.

Vi jobber derfor for:

* Forby ABC-våpen og arbeide for en atomnedrustning der stormaktene går i spissen.

* Forby all bruk av ioniserende stråling (atomvåpen) som våpen.

Verdenskongress i York

Norske leger mot atomvåpens moderorganisasjon International Physicians for the Prevention of Nuclear War (IPPNW) inviterer til sin 22. verdenskongress **4-6 september**. Denne gangen arrangeres kongressen i samarbeid med NLAs søsterorganisasjon i England Medact og legges til den vakre byen York. Kongressens tittel er *Health Through Peace 2017 - Tackling public health crises in a changing, unstable world* og programmet inneholder et vidt spenn av temaer.

Atomvåpen naturligvis et sentralt tema under kongressen. Programmet starter med en panelsamtale om det humanitære initiativet og forbudet mot atomvåpen. ICANs leder Beatrice Fihn, Dr Ira Helfand fra IPPNW, Dr Rebecca Johnson fra Acronym Institute og Nick Richie fra Universitetet i York skal sitte i panelet under ledelse av Tilman Ruff. Deretter blir det en panelsamtale med tittelen From prohibition to elimination of nuclear weapons – strategic next steps med blant annet doktorgradsstipendiat Kjølvs Egeland i panelet.

På www.norskelegermotatomvapen.no under Kalender, finner du lenke til mer informasjon om verdenskongressen. Der kan du lese hele programmet og melde deg på.

Tradisjonen tro arrangerer IPPNW Studenter en sykkeltur i forkant av verdenskongressen. Turen ved navn Bike to Ban the Bomb starter ved den britiske Trident u-båt-havnen i Faslane i Scotland 26. august og ender opp i York 2. september. Dette blir garantert en unik opplevelse med fantastiske naturopplevelser, sosiale møter på tvers av nasjonaliteter og en masse faglig påfyll. Sykkelturen er åpen for medisinstudenter over hele verden.

Frans Widerberg 1934-2017

For oss som var ungdommer på Ekely på 1960-tallet var det som et friskt pust da Frans Widerberg og familien flyttet inn i den da allerede litt satte kunstnerkolonien. Også kunsten hans var på mange måter som en befrielse i forhold til det vi var vant til. Endelig en som uttrykte noe som var en del av vår verden. Mye pent er blitt sagt om Frans Widerberg mens han ennå levde og etter at han døde den 7. april i år. Han var en samfunnsengasjert kunstner og de er de beste. Widerberg delte vår felles drøm om en verden fri for atomvåpen. Det viste han ved å støtte saka og ved å donere mange eksemplarer av originale verdifulle trykk både til Nei til atomvåpen og til Norske leger mot atomvåpen. Å kunne bruke disse som vervepremier og til å auksjonere bort har gitt betydelige bidrag til de to organisasjonenes viktige arbeid. Vi takker Frans Widerberg for hans generøse og storartede bidrag og lover å fortsette arbeidet for en verden fri for atomvåpen så lenge det er nødvendig.

For norske leger mot atomvåpen
Bjørn Hilt

Per Ringnes' fond er historie

Da Norske leger mot atomkrig (som foreningen opprinnelig het) ble dannet i 1982, ble Per Ringnes med i det første styret. Per var en ung allmenpraktiserende lege på Lillehammer med et sterkt humanistisk samfunnsengasjement. Han var blant de mange legene som fant utløp for sin fortvilelse over rustningskappløpet mellom supermaktene, da NLA ble dannet.

Per møtte en tragisk skjebne 3. juli 1986 da han ble stukket ned og drept i et sykebesøk. Han var da assisterende fylkeslege, men holdt fortsatt kontakt med noen av sine tidligere pasienter. Det var under et slikt sykebesøk at tragedien skjedde. Gjerningsmannen ble senere erklært utilregnelig og unnslett fengselsstraff.

Familien ønsket å hedre Pers minne og opprettet derfor Per Ringnes minnefond med formål å støtte arbeid for fred og nedrustning. Fondet ble i mange år forvaltet av et eget fondsstyre, og NLA var blant de organisasjonene som mottok støtte fra fondet. I 2002 overtok NLA Per Ringnes minnefond med en kapital på i overkant av kr 250 000 kroner og har senere forvaltet midlene i henhold til avtale om dette.

Frem til 2015 forble kapitalen stående urørt i fondet. Dette året og året etter ble samlet kr 180 000 kroner donert fra minnefondet til ICANs internasjonale kontor i Geneve. Det resterende beløpet på ca kr 110 000 kroner har styret i NLA bestemt å bruke til videre drift av ICAN Norge i 2017.

Fondets kapital er med dette brukt opp. Vi er overbevist om at pengene er gått til et verdig og viktig formål i tråd med Per Ringnes egne ønsker: arbeidet for et forbud mot atomvåpen. NLA takker Per Ringnes sin familie og det tidligere fondsstyret for tilliten og for dette store bidraget til en tryggere verden.

For Norske leger mot atomvåpen,
John Gunnar Mæland

Vil du støtte vårt arbeid?

NLA er en frivillig organisasjon og mange av våre aktiviteter skjer gjennom engasjement og frivillig innsats av enkeltmedlemmer, studentgrupper eller styret. NLA legger stor vekt på å være en bidragsyter til vår moderorganisasjon IPPNW, som strever med svak økonomi. Vi har også ansvar for ICAN Norge, som er en svært viktig komponent i arbeidet det norske sivilsamfunnet gjør for en atomvåpenfri verden. For å kunne fortsette våre nasjonale og internasjonale aktiviteter er vi avhengige av finansiell støtte både gjennom medlemskontingent og gaver.

• Gaver til NLA

Gaver til NLA vil i utgangspunktet bli øremerket IPPNWs internasjonale arbeid. NLA er godkjent av likningsmyndighetene som mottaker av skattefrie gaver, og ved gaver over 500 kroner og opp til 25 000 kroner per år er du fradragsberettiget for dette beløpet. Benytt konto 3060 17 67089. Gi samtidig melding om innbetalingen med navn, adresse og personnummer til info@legermotatomvapen.no. NLA innbetter gaven til Skatteetaten.

• Direkte støtte til IPPNW

For direkte støtte til IPPNW går du inn på hjemmesiden www.ippnw.org og klikker på «Donate» øverst til høyre og så på «one time gift» eller «monthly giving». Vanlige kredittkort belastes trygt og enkelt.

• Sparing i Alfred Berg Humanfond

Annen form av finansiell støtte kan skje gjennom etisk investering i Alfred Berg Humanfond. Hvis du velger å støtte NLA som ideell organisasjon, vil NLA årlig få 2 % av forvaltningskapitalen pr 31.12. Det kan sendes sparebrev til konfirmasjon o.l.

• Testamentarisk gave

Vurderer du å støtte NLA gjennom ditt testament, ta kontakt med oss. Vi vil hjelpe deg å finne en advokat, slik at utarbeidelsen skjer korrekt etter norske regler.

Returadresse:
NLA c/o Fredshuset,
Møllergata 12
0179 Oslo

Vi trenger epostadressen din!
Vi vil nå flest mulig medlemmer per epost.
Send en epost til info@legermotatomvapen.no,
så blir det enklere for oss å nå deg.

